

MŰVÉSZEK SZEGEDEN

Basilidesz Mária.

A csengő hangok csillogó királynőjével: *Németh Mária*val van itt Szegeden négy napig. *Németh Mária*val, akiről nem lehet már újat és szebbet írni, aki másodszor van Szegeden és aki soha sem tud már elmenni a sziveinkből. A pozsonyi kis kezdő templomi énekesnővel, akit a tisztas, magyar polgári szülők nem akartak a rivaldák közé engedni és aki megvonultán, édes fiacskája nélkül él Pesten egy régi szeparé-lakásban — mint ahogy ő mondotta el nekünk egyszerűen, amikor először énekelt Szegeden —, *Németh Mária*val van itt, a csengő hangok csillogó királynőjével *Basilidesz Mária*: a zengő mélyes hangok királyi énekesse.

Délelőtt a korzó arany napjában nézte a szegedi tavaszt és ebéd után pihenni vonult. Most zavarom meg a szállodai szobában. Interjú kérek és zavart e percben, hogy magáról kell beszélnie.

— Hát miről is beszéljek?

És utána mondja, mint sokan, akik a művészet trónusain ülnek:

— Olyan nehéz interjú adni. Ha szerény az ember, akkor sok minden elmarad, ami pedig fontos egy karriernél és ha az ember nem szerény... Nem is szeretek interjú adni. Nagyon nehéz. Beszélgesünk inkább!

Beszélgetünk és úgy mondja el ezeket észrevétlenül, beszélgetés közben. Nem tud interjú adni. *Basilidesz Mária* nem a hordók szónoka, akik nyilatkozataikat leírják szép fehér papírra és úgy adják oda az újságíróknak, nehogy egy szó is kimaradjon. *Basilidesz Mária* művész, nem tud beszélni az újságnak. Én állítom valahogyan össze, amiket mondott. Talán nem haragszik érte.

— Jolsván, a murányi völgyben játszottam gyermekkoromban és már akkor sokat énekeltek. Drága édesapám polgármester volt ebben a kis gömői városban, régi magyar ur, aki szerette a zenét és nem szerette a színészt és színpadot. Iskolában, magyar uri társaságban énekeltem régi magyar dalokat, amit úgy megtanultam az utcán, ahogy hallottam a leányokat énekelni. Megdicsérték mindig, azt mondták, szép a hangom. Mindig érdekelt a színház, sűrűn jártam abba a nagyterembe, ahol a vándorszínészek játszottak egy-két estén. Azután zongorázni tanítottak és míg a kezem a billentyűkön járt, halkán énekeltem. És mindjában mondták, menjek Pestre és tanuljak énekelni. Apámék hallani sem akarták róla, a színpadról egy szót sem beszélhettem. És végre még is sikerült rábeszélni édesapám, drága, régi módi, vidéki ember és felmentem Pestre.

— Beiratkoztam a Zeneakadémiára, az operai tanfolyamra. *Sik József* volt a mesterem. Még jóformán el sem végeztem a tanfolyamot, még le sem vizsgáztam és a negyedik évben már szerződést kaptam — vezető szerepekre! 1911-ben volt, akkor alapították *Márkus Dezső*ék a Népeperát. *Levizsgáztam és már is szerepeltem*. Így nekem könnyebb volt a helyzetem, mint annyi társamnak. Nem kellett megküzdennem a kezdet nehézségeivel. *Mignon*-ban énekeltem először a Népeperában, aztán jött a *Carmen*.

— 1915-ben, a háború nehéz éveiben szerzte szóródott *Márkus Dezső* társulata és így kerültem át az Operához. Azóta a zenekultúrának élek, énekelek operákat és nagyon sokszor oratoriumokban és hangversenyeken. Sokszor szoktam *Bartók Béla*, *Kodály Zoltán* bemutató estélyein eredeti dalokat először énekelni és én énekeltem először a magyar hangverseny-pódiumokon a fiatal német zeneszerző: *Hindemith* dalait. Sokszor énekeltem koncerteken a Bécsben élő magyar komponista, *Zádor Jenő* műveit. Általában mondhatom, hogy talán én vagyok az, aki a magyar és idegen modern szerzőktől a legtöbbet énekelek.

— Többször hívták már ki Németországba, Drezdába, de családi viszonyaim miatt, egészen apró gyermekeim voltak, akkor nem mehettam. Most azonban már elfogom fogadni a meghívásokat és előreláthatólag már a jövő szezonban kimegyek vendégszerepelni Németországba és Hollandiába, persze azért nem hagyom el az Operát. Külföldön különben oratoriumokban és koncertekben fogok énekelni.

— Legjobban szeretem *Gluck* Orfeuszát, főleg klasszikusokkal szeretek foglalkozni. Érdekes, hogy nagyon szeretem a régieket és az egészen újakat. Szeretek énekelni *Beethoven* miséiben, *Haendel* oratoriumokban, *Bach* passióiban, *Verdi*, *Mozart* rekvieimeiben. Az operák közül szeretem *Sámson és Delilát*, *Carmen*t, *Mignon*t, *Aidát*.

Most az egyes zenei irányokról beszélünk, így válaszol *Basilidesz Mária*:

— Mi, előadók nem vagyunk kompetensek, hogy kritikát mondjunk a komponistákról, mert ha

foglalkozunk komolyan a muzsikával, akkor elvesztjük objektívitasunkat. Oly közel állunk ilyenkor a műhöz, hogy már szeretjük is, ha az a mű nem is olyan tökéletes. Én csak impressziókról beszélhetek, nem vagyok kompetens. Szeretem a modern muzsikát, ha nem is értek egyet bizonyos tulkapásokkal. Igazi művészek *Bartók* és *Kodály*, feltétel nélkül el kell ismerni művészetüket... de én csak impressziókról beszélhetek: előadó vagyok.

— Nem hallgatom el, hogy talán egyetlen olyan

Ady-ünnepe sincs, ahol ne énekelnék Ady-dalokat, amiket nagyon szeretek. Most vasárnap is énekelnem kellett volna egy Ady-matinén és a szegedi Troubadour miatt le kellett mondanom. Nagyon nehéz a komponistának megközelíteni Ady egyéniségét. *Reinitz* Bélának egy pár nagyon szép Ady-dala van. Ezelőtt sokat énekeltem az ünnepeken a *Reinitz*-Ady-dalokat, most azonban ez tiltva van. Nem lehet énekelni. Nagyon szomorú, hogy még a művészetbe, az igazi értékbe is — politikát kevernek...
Vér György.

Teljesen tisztázzák Waldberg Mihály betöréseit.

Szombaton reggel hozzák Szegedre a Kárász-utcai betörőt.

Szeged, április 11. (Saját tudósítónktól.) Tegnap részletesen beszámoltunk a szegedi rendőrség nagyarányú és gyors sikerű nyomozásáról, amelyet a hétfőn éjszaka elkövetett Kárász-utcai betörés tettesének kézrekerítésére indítottak meg. A nyomozás munkájában jóformán résztvett az egész detektívtestület dr. *Borbola Jenő* rendőrtanácsos és dr. *Véber Árpád* rendőrkapitány vezetésével, mivel már a nyomozás első perceiben tisztában voltak azzal, hogy ezt a nagyarányú, vakmerő betörést olyan hivatásos betörők követték el, akik már nem egyszer dolgoztak Szegeden. Tegnap arról is részletesen beszámoltunk, hogy az első nyom az a vaskazetta volt, amelyet a vasúli töltés alatt találtak meg és amely egy régi zsákba volt belevarrva. A zsákon tüzetes vizsgálat után egy nevet fedeztek fel a rendőrtisztviselők és ezzel a névvel megkezdődött az eredményes munka. Már szerdán őrizetbe vették *Pördi Mihályné*, született *Kalmár Rozáliát* és *Németh Imréné*t. Ezeknek vallomásából kiderült, hogy a betörés tettese *Waldberg Mihály* 23 éves budapesti autóvezető, aki kedden délután utazott fel a fővárosba, hogy az ezüst- és arany-érméket értékesítse.

Szerdán reggel azonnal detektívek utaztak föl a fővárosba és ott először a bűnügyi nyilvántartásban megállapították *Waldberg* közelebbi adatait, akiről kiderült, hogy *Váradt* álnevet is szokott használni. Néhány órai nyomozás után a detektívek megállapították, hogy *Waldberg* Óbudán, a *Lajos-utca* egyik tömeglakásában szállott meg. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka a detektívek egész éjszaka ezt a házat figyelték, azonban *Waldberg* nem tért haza. A kitartó virrasztás nem volt hiábavaló, mivel csütörtökön reggel egészen gyanútlanul hazatért *Waldberg*. Alig lépett be a lakásába, amikor már detektívek fogták körül és összekötözték.

A házkutatás alkalmával a detektívek megtalálták a *Winter*-féle ékszerek és ezüstérmék legnagyobb részét, mivel *Waldberg* először várt az eladással, nehogy az ékszerészek — akiket értesíteni szoktak a rendőrök — azonnal fölismerjék és a rendőröknek adják át. Csupán néhány ékszer értékesített *Waldberg*, mivel nem volt pénze. Ma délelőtt a Budapestre küldött detektívek telefonon értesítették dr. *Borbola Jenő* rendőrtanácsost, hogy csak pénteken éjszaka ülnek vonatra a betörővel és így szombaton reggel érkeznek meg Szegedre, mivel az eladott ékszereket mind vissza kell szerezni. A detektívek jelentése szerint előreláthatólag minden meg fog térülni, ami gyors eredménynek köszönhető. Mint értesültünk, *Winter* *Emil* kára a sikertelen nyomozás esetén is megtért volna, mert a *Frankfurti Biztosító* — ahol biztosítva voltak az ékszerek —, a teljes értéket kifizette volna.

A detektívek a fővárosban most azon dolgoznak, hogy visszaszerezzék azokat az ékszereket is, amelyeket *Waldberg* a többi szegedi betörések után a fővárosba vitt. Így előreláthatólag meg fog térülni dr. *Schreiber*, dr. *Fekete* és dr. *Rex* kára is, ahol ugyancsak nyolc naponként betörést követelt el lerándulásakor *Waldberg* *Mihály*. Egyes tárgyakat a detektívek a betörő lakásán már meg is találtak.

Az eddigi kihallgatásoknál kiderült az is, hogy *Waldberg* hivatásszerűen foglalkozott lakásnyitásokkal és amikor Budapesten megnehezült a munkája, vidékre tette át székhelyét és Szeged mutatkozott a legalkalmasabbnak. Néhány hónappal ezelőtt jött le először Szegedre és itt szorosabb viszonyba jutott *Kalmár Rozáliával*, akinek megtetszett az elegáns fiatalember. Az eddigi adatok szerint együtt keresték ki azt a helyet, ahol a betörést elkövetik. Rendszerint az volt a mód, hogy a betörések után *Waldberg* megbújt egy napig a városban, ez alatt a késeknek acél pengéit leszedte, összeolvasztotta az ezüstöt, a villákat, kanalakat stb. és így, hogy minden gyanút eltereljen, olvasztott ezüstöként adta el azt a fővárosban.

Szombaton délelőtt — *Waldberg* megérkezése után — dr. *Borbola Jenő* és dr. *Véber Árpád* azonnal hozzákezdenek a tettesek kihallgatásához és szembesítésekhez, úgy hogy a hat betörés minden részlete napvilágra fog kerülni.

Belvárosi Illatszertár

Szeged, Széchenyi-tér 15,
a „Kék Csillag” mellett.
Telefon 706.

Arcápolásra csodás és biztos hatású ártalmatlan krém, amely eltünteti a májfoltot, pattanást, szeplőt.

Higany nélküli puderek, legfinomabb angol s'appanok a legolcsóbb árban.

Parfümök: valódi *Houbigant*, *Coty*, *D'Orsay* eredeti üvegekben és kimérve.

Grüneberg fogkrémek, az összes fogkrémek a legolcsóbb beszerzési árban.

Kölni vizek. A világhírű 4711-es, orosz, japán, *Johann Mária Farina*, *Julichplatz* és *Rudolfplatz* eredeti üvegekben és kimérve.

Írleses fésűkészletek, haj- és ruhakéfék, elegáns manikűrkezetők valódi *Solingeni* ollókkal a legolcsóbb árban. 882

HAL

Elő tisztai fehérhal mérsékelt áron kerül eladásra naponként a Rudolf-téri halcsarnokban Szeged Mindenfajta tisztai halak raktáron. Tel. 14-64. 595

Telefon: Pénztár 582. **Belvárosi Mozi, Szeged** Telefon: Igazg. 258.

Április 13-án, vasárnap

Páris grófnője.

Kalanddráma I., II., III., IV. része egyszerre, egy előadásban. — A főszerepben:

Mia May,
Emil Janings és
Wladimir Gaideroff.

Tekintettel a rendkívül hos zu műsorra csak két előadás: 4 és 8 órakor.

Korzó Mozi, Makó

Április 12-13-án, szombat és vasárnap.

A legjobb filmek legkiválóbbja!

A VELENCEI KALMÁR

8 felvonásban.

Shakespeare világhírű drámája filmen!

Henny Porten, *Harry Liedtke* és *Werner Krauss* a főszerepekben.

Előadások szombaton 6 és 8, vasárnap 5, 7 és 9 órakor.